

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

LAUSUNTO

18.11.2016

LVM/1310/03/2016 Arviomuistiosta kuljettajakoulutusuudistuksen lähtökohdista

Suomen Motoristit Ry kiittää lausuntopyynnöstä ja haluaa antaa seuraavan lausunnon Liikenne- ja viestintäministeriön arviomuistiosta kuljettajakoulutusuudistuksen lähtökohdista.

Suomen Motoristit ry kannattaa pääosiltaan ministeriön esittämää kuljettajakoulutusuudistusta, jonka keskeisenä tavoitteena on selkeyttää ja joustavoittaa ajokortin suoritusjärjestelmää, alentaa ajokorttikustannuksia sekä edistää digitalisaation käyttöä ajokortin suorittamisessa.

Keskeiset tavoitteet moottoripyöräilijöiden kannalta

Suomen Motoristit ry:n mielestä keskeiset tavoitteet ovat

- ajokortin hinnan alentaminen
- teoriaopetuksen määrän vähentäminen ja sen joustavat toteutustavat
- opetuslupakäytännöt helpommaksi
- ajokokemusta lisättävä
- MP-kortin korotus pelkästään ajokokeen suorittamalla
- uusien kuljettajien liikenneturvallisuuden parantaminen

Pääosa ajokortin suorittajista hankkii ajokorttiin liittyvän koulutuksen autokouluista. Ajokortin kustannukset koostuvat teoria- ja ajotunneista sekä luvista ja tutkintomaksuista. Pakollisten teorialuokkien kokonaismäärä on suurempi kuin ajotuntien. Teoriaopetusta on mahdollista antaa myös "virtuaalitallassa". Pakollinen teoriaopetus tulisi korvata verkkokursseilla, videoilla ja muilla verkkotekniikoiden mahdollistamilla menetelmillä. Oppimisen varmentaminen voitaisiin tehdä kurssien päätteeksi verkkotenteillä.

Pieni osa ajokortin suorittajista hankkii koulutuksen opetusluvan hankkineelta opettajalta. Opetusluvan saanti tulee tehdä helpommaksi ja aloituskynnyksen tulee olla matala. Opetusluvan hakijan koulutusosaaminen on varmennettava. Opetuslupa voisi olla myös merkittävä tapa, jolla ajokortin suorittajan ajomäärää voisi lisätä autokoulun täydennykseksi.

MP-ajokortin korotus on tehty turhan vaikeaksi. Mikäli on omistanut A1- tai A2-ajokortin 2 vuoden ajan, kortin korotukseen tarvitaan edelleen teoria- ja ajo-opetusta. Opetusluvan saaminen on mahdollista *vain liikenneopettajalle*. Onko vaatimukseen jäänyt lapsus? A1/A2-kortilla kaksi vuotta liikenteessä ajanut motoristi on jo melko kokenut liikkuja ja kortin korotus pitäisi olla mahdollista ajokorttidirektiivin määrittelemien minimivaatimuksin.

Lausuntopyyntöön liitettyssä muistiossa on esitetty aiheeseen liittyviä kysymyksiä. Ohessa näkemyksiämme näistä joihinkin.

Opetuksen osalta toteamme seuraavaa:

- Kaikki ajo- ja teoriaopetus tulee perustua opetussuunnitelmaan. Opetussuunnitelma tarvitaan jo senkin vuoksi, että ajokorttiin tähtäävälle opetukselle, verkko-opetukselle, itseopiskelulle tai muulle opiskelutavalle tulee olla selkeät raamit, jota seuraamalla ajokorttiin tähtäävällä henkilöllä mahdollisuudet omaksua laajat ja riittävät taidot turvalliseen, sujuvaan ja energiyäystävälliseen ajamiseen liikenteessä
- Sääntelystä tulee luopua ja siirtyä tutkintopainotteiseen ajokortin hankkimiseen. Tutkintojen laajuus on päivitettävä testaamaan kokelasta laajemmin ja syvällisemmin kuin tähän asti.
- Mopoista siirryttäessä A1-, A2 ja A-luokan ajokortteihin teoriakokeen läpäiseminen kerran on riittävä edellytys. Ajotaitokoe A-luokan ajokortin saamiseen on riittävä edellytys. Tämä pätee myös B-ajokortin laajentamisessa A-luokkiin.
- Autokoulutoiminta tulee säilyttää luvanvaraisena ja laadukkaana.
- Opetuslupa-opetuksessa on ajokortin teoria-, käsittely- ja ajotaitokoe voitava suorittaa opetusluvan tai itseopiskelun ja ajoharjoittelun kautta. Runsas ajoharjoittelun mahdollisuus on pelkästään positiivista ja se tulee säilyttää.
- Liikenneopettajan pätevyys tulee poistaa opetusluvan hakijan pätevyysvaatimuksista.
- Ammattiopettajalla tulee olla sen ajokorttiluokan ajo-oikeus, jonka opettamista hän tekee ammatikseen.
- Opetuslupaoikeus tulee perustua todettuun *ajo-, laki- ja opetusosaamiseen*. Opetusosaaminen voidaan katsoa täytetyksi, kun opetusluvan haltija on läpäissyt opetuskoulutuksen soveltuvalla tasolla.
- Opetusluvan haltijalla tulee olla riittävät mahdollisuudet harjoittaa opetusta. Hänen tulee voida pitää yllä opetustaitojaan. Toiminta ei voi olla ammattimaista, joten sopivat vuosittaiset lupaoppilasmäärät tulee suhteuttaa tähän ottaen kuitenkin huomioon edellä mainittu opetustaitojen ylläpidon mahdollisuus.
- Ajo-opetuksen aloittamisikä voidaan laskea siten, että aloitus voidaan tehdä 18 kk ennen kuin hakija täyttää vaadittavan minimi-ian.

- AM-luokan eriytetty ajo-oikeuden suorittaminen tulee säilyttää. Siirtymisessä AM-luokan ajo-oikeudesta B-luokkaan, erillistä teoriaopetusta tai -tutkintoa ei tarvittaisi, vaan kypsyys osoitetaan käsittely- ja ajotaitokokeella.
- Moottoripyörien (A1, A2 ja A) osalta harjoittelulupa on säilytettävä. A1- tai A2-kortin korotus tulisi olla mahdollista ajokorttidirektiivin määrittelemän minimivaatimuksin, erillistä teoria-, käsittely- ja ajotaitotutkintoa ei tarvita.

Ajoharjoittelun lisäämisestä esitämme seuraavat näkemyksemme:

- Ajoharjoittelua tulisi lisätä, esim. autokoulun tueksi tulisi olla mahdollista suorittaa täydentävää ajoharjoittelua opetusluvan tai itseopiskelun avulla.
- Itsenäistä ajoharjoittelua voitaisiin hyödyntää joustavasti jo ennen ajotaitotutkinnon suorittamista.

Kuljettajatutkintoon liittyviä näkemyksiämme:

- Tutkintopainotteisessa järjestelmässä tutkintojen tulee olla nykyistä vaativampia. Tutkintojen tulee tähdätä siihen, että henkilö osaa ja pystyy toimimaan liikenteessä vastuullisesti, joustavasti ja turvallisesti.
- Ennakoiva ajaminen ja riskien tunnistaminen ovat osa ajokoetta, ja siten tarkastelukohteita tutkinnon suorittamisessa. Kaikkien ajokorttiluokkien tutkinnoissa tulisi olla osana muiden, erityisesti onnettomuudessa usein heikommaksi jäävien L-luokkien, ajoneuvojen huomioiminen.
- Liikenneopettajan erikoisammattitutkinto tulee säilyttää pakollisena ammatikseen liikenneopetusta antavilla henkilöillä, olivat he sitten työntekijöinä tai itsenäisinä ammatinharjoittajina. Henkilöllä tulee olla kyseisen ajoneuvoluokan ajo- ja opetusoikeus ja todennettu ajo- ja opetustaito.
- Ajokokeen vastaanottajalla tulee olla vaadittava erikoisammattitutkinto

Muu ajokorttisääntely:

- IKÄ:
  - Kaikissa ajo-oikeusluokissa tulisi olla mahdollisuus ajoharjoittelun ja kuljettajaopetuksen aloittamiseen jo ennen säädettyä ikää.
  - B-luokan vähimmäisikä voitaisiin Suomessa laskea 17 vuoteen. Samassa yhteydessä tulisi tutkia mahdollisuus vastaavasti laskea A2-luokan ikäraja 17 vuoteen ja A-luokan raja 18 vuoteen. Nykyinen rajoitus, että vasta 20-vuotiaana, parhaassa tapauksessa viiden vuoden ajoharrastuksen jälkeen, saa siirtyä ison moottoripyörän käyttäjäksi, on vakavasti vahingoittanut moottoripyöräalaa.

- AJOTERVEYS:
  - Ikäperusteiset terveystarkastukset nykyisenkaltaisen elintason Suomessa on hätävarjelun liioittelua. Tämä lisää osaltaan kustannuksia

- UUDEN KULJETTAJAN RIKKOMUSTEN SEURANTA:
  - On aiheellista paneutua nuorten ja/tai aloittelevien kuljettajien liikennekäyttäytymiseen ja sen ohjaamiseen yhteiskunnan kannalta toivottavaan suuntaan. Uusilla kuljettajien liikenneriikkomuksista tulisi seurata kovennettu sanktio.

- AJOKORTTIEN VOIMASSAOLOAJAT:
  - Yleistä voimassaoloaika rajoitteen tarpeellisuutta on pohdittava kriittisesti, erityisesti rajoitteiden poistamisen mahdollisuuksia.

Kunnioitavasti

Marja Kuosmanen
Puheenjohtaja
Suomen Motoristit ry

Jari Kielinen
Liikenneturvallisuuspäällikkö
Suomen Motoristit ry